

והיא ענין מראה הסלים מצב ארצה גו' (כראשית כח, יב), ולא
אמר מצב בארץ, אלא ארצה שפירושו לארץ, ומשמעו שראש עפר
שרשו בשמים ממעל ומשם הוא משתלשל הוורד עד לארץ יגיע,
והיא הנשמת חיים של האדם שמתאצלת כביכול מנשימת פיו
תפרוד שמו, ומשם משתלשלת כסלים וששלת, ומתקשרת עם
הרמה והרמת בנפש, עד רדתה לזה העולם בגוף האדם.

(ג) אה, א' 16

מורה הנבוכים

הערה

אתה מתפלל בנענוע שפתיך ופניך אל הקיר
 ומחשב בממכרך ומקחד, וקורא את התורה
 בלשונך ולבך בבנין ביתך מבלי להתבונן
 במה שאתה קורא, וכן כל זמן שאתה עושה
 מצוה אתה עושה אותה באברך כמי שחופר
 גומה בקרקע או חוטב עצים מן היער מבלי
 להתבונן בענין אותו המעשה ולא ממי בא⁵²
 ולא מה תכליתו, אל תחשוב שהגעת אל
 תכלית⁵³, אלא תהיה אז קרוב למי שנאמר
 בהם קרוב את בפיחם ורחוק מכליותיהם⁵⁴.

כבר בארנו לך כי השכל הזה אשר שמע
 עלינו מאתו יתעלה הוא המגע אשר בינינו
 לבינו⁴⁴, והבחירה בידך, אם תרצה לחזק
 את המגע הזה ולעבותו עשה, ואם תרצה
 להחלישו ולדקקו⁴⁵ לאט לאט עד שתפסקהו
 עשה. ואין המגע הזה מתחזק אלא בהפעלתו
 באהבתו וההליכה בכוון זה כמו שבארנו,
 והחלשתו ודקותו תהיה בהתעסק מחשבתך
 במה שזולתו.

ודע, כי אף אם היית החכם בבני אדם
 באמתת המדע האלהי, הרי בשעה שאתה
 מרוקן את מחשבתך מה' ומתעסק בכל ישותך
 באכילה הכרחית⁴⁶ או בעסק הכרחי, הגך
 מפסיק אותו המגע אשר בינך ובין ה', ואינך
 עמו אז, וכן אין הוא עמך, כי אותו היחס
 אשר בינך ובינו כבר נפסק בפעל באותה
 השעה, ולפיכך היו תחסידים מקפידים על
 הזמנים שהם מעסיקים אותם שלא בו⁴⁷,
 והזהירו על כך ואמרו אל תפנו אל מדעתכם⁴⁸,
 ואמר דוד שויתי ה' לגדי תמיד כי מימיני בל
 אמוט⁴⁹, אומר, אני לא רוקנתי מחשבתי ממנו
 וכאלו הוא יד ימיני אשר לא אתעלם ממנה
 הרף עין בגלל מהירות תנועתה, ולפיכך
 לא אמוט, כלומר לא אפול.

ודע כי כל מעשה העבודות הללו, כקריאת
 התורה והתפלה ועשיית שאר המצות, אין
 תכליתן אלא שתוכשר⁵⁰ בהתעסקות במצותיו
 יתעלה מלעסוק בעניני העולם, כאלו
 התעסקת בו יתעלה לא בזולתו⁵¹. ולכן אם